

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Redazione ed amministrazione
Piazza Adamich.

Előfizetési ár — Associazione:
Egy évre Per 1 anno 6.— frt
Félévre » 6 mesi 3.— »
Negyedévre » 3 » 1.50 »
2 órára » 2 » 1.— »
Külföldre 1 évre . . . Per l'estero 8.— »

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyiltterek:
Főhivatalnak árszabály szerint a kiadó
hivatalban, (Piazza Adamich).

Továbbá és kizárólag:
Goldberger A. V. hirdetési irodá-
jában Budapest, Váci-utca, Oppeli-
k B-nél, Bécs, Stubenbastei N. 2.

Inserzioni ed articoli comunicati si assu-
mono nell'ufficio di spedizione in Fiume
Piazza Adamich.

1889 november 3

Megjelenik minden vasárnap

3 novembre 1889

Az amerikai vám-szövetség.

FIUME, 1889. nov. 2.

Százhusz millió nép nevében
tizenhét állam képviselője foglal-
kozik most Amerikában azon nagy
gondolattal, hogy a békét kiszá-
mithatlan időkre vér nélkül meg-
valósítsák és véglegesen fölmentsék
magukat az anatómia alól, a mely
alatt a mi nemzetünk, a jobbra-
fordulás reménye nélkül, annyi
idők óta szenvednek. A szabad
világörész fenkölt észjárásához, az
igazi haladás nemes elvéhez méltó
gondolat, mely csak azért lát-
szik vakmerőnek, mert nem a szu-
ronnyal hadonázó szoldateszka
koponyájából ugrott ki.

A „Panamerican-Alliance“ egye-
síteni akar egy akkora területet,
mely az északi jeges tengerrel, az
egyenlítőn végig lenyúlik a
Horn-fokig; közös érdekkörbe ki-
ván beszorítani egy oly óriási ter-
ritoriumot, a melynek határai közé
három Európát mindenestül bele
lehetne könnyesen rakni.

Míg mi itthon illedelmesen be-
leléltük magunkat abba a hitbe,
hogy az ugynevezett politikai egyen-
súly czipra rendszerének anticham-
brionzunk s a betevő falatunkat
is fel kell rá áldoznunk; addig az
újvilágban a lángeszű Blain állam-
titkár következő szavai telítik meg
a levegőt: „Valamennyi európai
nemzet barátságos szövetezése azt
a szükségét is el fogja enyészteni,

hogy várakkal és katonasággal véd-
jék magukat az egyes államok.
Mi meg vagyunk a felől győződve,
hogy az amerikai két kontinens-
nek nincs semmi szüksége állandó
hadseregére. A barátság vezérelje
és tartsa össze a nemzeteket, ne
pedig erőszak és a fegyverek brut-
tális ereje.“

Nem politikai egység megte-
remtését tűzték felbát ki napi-
rendre, mert minden ilyen törek-
vés többé-kevésbé lehántaná a
nemzetek egyéniségét, szükre szab-
ná önrendelkezési jogát; hanem
arról van szó, hogy szabályozzák
az északi és déli államok kereske-
delmi viszonyait s az így felgyűlt
tőke hasznát mindegyikükük igaz-
ságos mérték szerint élvezhesse.
Pénzöket ne dobják ki fegyverre;
a ki gyenge, annak ne kelljen meg-
hunyászkodnia erősebb kollegája
ökle előtt; hadd legyen meg mind-
egyik országnak az a primitív szab-
adalma, hogy istentől megadott
jogaival háborítlanul élhessen s
elhez az élvezet ne örökös ag-
gódás révén jusson. Arról ott már
ugyis gondoskodtak, hogy holmi
léha diplomaták ne intrigálhassanak
a nemzetek élete és zsebe rová-
sára; ez pedig a legmegbízhatóbb
előfeltétele a „Panamerican-Alli-
ance“ tervbe vett nagy munká-
latainak.

Az megint más kérdés, hogy
félretelhetők lesznek-e a vámege-
ség megoldását nehezítő körülmé-
nyek, behozhatják-e az egységes

vámrendszert, az egységes súly-,
hossz- és ürmértéket; mikép szer-
vezhetnek olyan nemzetközi tör-
vényeseket, a mely az egyes álla-
mok vitás dolgai felett részrehaj-
lás nélkül, minden aprólékos te-
kinteteken felülemelkedett állás-
pontról ítélni tudjon.

Bizonyára leszámoltak ők
azon eshetőséggel is, hogy házilag
elintézhető differenciákon kívül, a
vám-unióból kizárt összes hatal-
masságok mindelelőbb határozott,
elszánt állást foglalhatnak e na-
gyon is modern intézkedések el-
lenében.

Kíváncsian várjuk, hogy hova
fog vezetni az a hadüzenet, mely-
lyel Amerika ujonnan kihívott
sikra egy egész tábor előitéletet.

Osztrák támadás a magyar vas-
útiügyi politika ellen. Bécsben az
osztrák államvasúti tanács a napokban
ülést tartott Biequ-hem marki keresk-
miniszter elnöklété alatt. Az ülésen töb-
bek közt a tarifa-bizottság elnöke,
Mauthner képviselő is felszólt. Fejtge-
tése közelről érdeklők a magyar kormányt
s az összes magyar politikai köröket. Az
osztrák egoi-mos, mely hazáukat min-
denkorra közgazdasági helotásúra akarná
kärchezteni Ausztriával szemben, teljes
rög-éghében nyilatkozik Mauthner beszé-
dében, ki a magyar kormány tarifa-polit-
ikáját báváolta s: szükségesnek je-
lezte, hogy Ausztria fölvegye a vasúti-
ügyi politika terén a harezot Magyaror-
szág ellen.

Trieszt kereskedelme.

I.

A trieszti kereskedelmi kamara je-
lentése az áru-forgalomról szóló Fim-
tatásában arról tanuskodik, hogy e te-
kintetben a mult évihez képest tetemes
többlet mutatkozik s általában oly ma-
gas eredményt jelez, a milyennek az
eddig kiutatásokban nyoma sincsen.
Ugyanis Trieszt összes forgalmának ér-
téke 1887. évben 665,238,139 forintot
tett ki, az ezt megelőző évben pedig
629,949,271 frtot, e szerint a többlet
több mint öt és fél százaléknak felel
meg.

Ez az eredmény ki fogja elégteleni
azokat, a kik a trieszti viszonyokat nem
ism. rik, mondja a jelentés, ha az ér-
ték-összeg, részint változandósága, rész-
szint a bizonytalan alap végett, melyen
nyugszik, — csalódást nem szolgál-
tatna okot. A belső a trieszti forga-
lom érték-számainak fokozatos emelke-
déséből azt következtetik, hogy örvende-
tes haladásnak indult, a nélkül, hogy
meggondolná, miszerint az árucikk drá-
gulása, koránsem emelkedésből, hanem
hanyatlásról tanuskodik és hogy való-
sággal visszaesést mutat a forgalom,
míg az érték-kimutatások forgalmi emelke-
désre engednének következtetni. Az a
tényállás, hogy kereskedelmünk hanyatlá-
snak indult és hogy ez a hanyatlás már szám
szerint is kifejezést jut a mennyiségi
összegekben, a mi eltekintve ama ter-
mészetes fejlődéstől, mely a forgalom
általános kiterjedése következtében ki-
kötőnkre várna, a többi kikötők forga-
lmi összesege által tünik ki legvilágo-
sabbban.

Az itt számításba jövő tengeri kikö-
tőknel az átlagos érték a következő:
Triesztnél 21 frt. 15 kr., Hamburgnál
21.15, Velenczénél 13.07, Fiuménél 10.71,
Genuánál 10.72. Ezen átlagos érték-
számok bizonyítják, hogy Trieszt, mely

A „Fiume“ tárczája

Dalmácia visszacsatolása a ma-
gyar birodalomhoz.

Irtá: Dr. HAVASS REZSŐ.

II.

A jelen időben a messzetekintő ál-
lamférfiak különösen tudatában vannak
annak, hogy mily szükséges egy ország-
ra nézve, hogy kikötőkkel bírjon. Po-
roszország a Jaldé-öböl körül fekvő te-
rületet az Északi tenger mellett, az 1853
július 20-ról szóló szerződéssel, pénzen
vásárolta meg az oldenburgi nagyher-
cegségtől. De mit tesz Oroszország, hogy
oly tengerpartnak jusson birtokába, melyet
a világforgalom főútvonalai szelnek
át. Az a sok vér és pénz, a melyet már
feláldozott Europa keletén, valjón csak
arra szolgált-e eszközül, hogy az óriási
nagy orosz birodalom területben gyara-
podják s nem-e inkább az volt a cél,
hogy a Balkáni félszigeten át a Föld-
közi tengerhez jusson? Kostantinápoly
elnyerése e város előnyös tengerparti fek-

vése miatt képezi az oroszok vágyainak
netovábbját.

Ugy látszik azonban, hogy sem nagy
királyunk törekvései, sem más nemze-
teknek a tengerpartok után való vágyó-
dásai nem voltak eddig képesek hazánk-
ban Dalmácia visszacsatolása iránt na-
gyobb érdeklődést kelteni. Pedig ez or-
szág területén 562.5 kilométernyi hos-
zsúságban a legkitünőbb tengerpartot
találjuk, s ennek mentén 55 alkalmas
kikötőhely sorakozik egymás mellé, a
melyek közül a Cattaroi öböl a föld-
elő kikötőhelyének van elismerve. Fo-
kozza e kikötők jelentőségét, hogy az
Adriai tengerben vannak, a mely köz-
ponti fekvésénél fogva s főleg a Szu-
ezi csatorna megnyitása óta hívatva van,
hogy a nemzetközi forgalomnak egyik
főúterét képezze. Amde ezt nálunk nem
mértatják, mert ha méltatták volna, ugy
nem a dalmát tartománygyűlésen tá-
madt vitának kellett volna ezen kér-
dést napirendre hozni, hanem már rég
kifejezést kellett volna találnia a ma-
gyar közvéleményben, s már rég oda
kellett volna törekedni a magyar tör-
vényhozó testületnek, hogy Dalmácia
az 1868. XXX. törvények 65. §-a ér-

telmében, „a magyar szent korona jo-
gán“ a magyar birodalomhoz vissza-
csatolassék.

Vannak a kik azt mondják, hogy
azért nem tanácsos a kérdés bolygatni,
mert ugyis sok bajunk van a nemzeti-
ségekkel s szükségjelen a nem magyar
elem szaporítása által a helyzetet bonyo-
litani. Igaz, hogy idvösebb lenne, ha bi-
rodalmunknak 15,642,000 lakosa mind
magyar volna, de ha már e lakosságot
többféle nemzetiség képezi, a helyzet
nem igen fog változni, ha a kicsiny
Dalmácia is hozzáuk fog tartozni. Te-
rületének nagysága 12,793 □ kilomé-
ter, lakosainak száma 442,796. Tehát
csak valamivel nagyobb, mint Pest-Pi-
lis-Solt-Kiskún megye, melynek azon-
ban 987,620 lakosa van, vagyis jóval
több, mint Dalmácia lakosságának két-
szerese. A dalmatikkal való gyarapodás
nem fogja nehezíteni a nemzetiségekkel
szemben az álláspontunkat; sőt határo-
zottan állithatjuk, hogy azon teher, a
melyet birodalmunk Dalmácia vissza-
csatolásával magára vállalna, az új vi-
szonyoknak kellő felhasználása mellett,
nagy mérvben ellensúlyoztatnék a nyert
előnyök által. A nem magyar elem szá-

porításától ezen esetben nem szabad
visszaradnunk, s nem is lihetem, hogy
ezen ok tartóztatva volna az ország-
gyűlést és a kormányt, hogy a kérdés
megoldását sürse.

Az okot abban véljük megtalálni, hogy
nálunk az érzék a tengeri hajózás, ten-
geri kereskedelmis távol fekvő vidékek-
kel való érintkezés iránt nincsen kifej-
lődve. Hiszen jól tudjuk, hogy Fiume
— most ujabbban — már éveken át tar-
tozott Magyarországhoz, már elköltöt-
tünk a Károlyvárosi fiumei vasút s a ki-
kötő építésére vagy 60 millió forintot,
s Fiume kikő öje üresen állt. S midőn
a fiumei kikötő felhasználása érdekében
akkoriban felszóltam, nem egy tekin-
télyes magyar államférfitől nyertem vá-
laszul, hogy a Fiuméra költött pénz ka-
matot sohasem fog hozni, s csak nem-
zeti büszkeségből „hogy legyen magyar
tengerpart is“ hoztuk meg Fiumében a
tetemes áldozatot. Ma már, midőn a
szárazföldön való kivitelünknek szom-
szédaink vámsorompói majdnem áthá-
gatlan akadályt képeznek, belátjuk, hogy
Fiume az a „kapu“, a melyen át a
nagyvilággal érintkezhetünk s távoli pia-
czokat, közbe eső szomszédok bénító

az évfolyam tényleges átlag-értékét veszi alapul, dacára magas érték-eredményeinek; különben hasonló viszonyok között nem áll olyan kedvezően, mint azt a számon mutatják, mert nem lehet fölteni, hogy Hamburg, Velence s a t., valósággal csak csekélyebb értékű terményeket szállítana, és hogy csupán Triestben fordulnak meg a nagyobb értékű cikkek, kivált mikor általánosan tudva van, hogy ugy a gyarmat-árúk és fűszerek stb. bevitel, mint ipari cikkek kivételében éppen Hamburgot illeti meg az elsőség s e tekintetben alig közelíti meg Triest; míg ellenben Triest forgalmában igen olcsó cikkek, mint kő, fa, petroleum, stb. nagy szerepet visznek.

Ha a cikkek mennyiségét tekintjük, egészen új kép tárul fel előttünk. Ugyanis az összforgalomban a súlyösszeg 24,419,313 m. a múlt évi 24,910,718 ellenében, tehát 1888-ban egy egész és kilenczvenhét-száz százalékkal kevesebb, mint akkor; ez oly tényállás, a mely a nagy érték-eredmények mellett ugyan képtelenségnek látszik, de annak dacára mégis úgy van és így a triest-i kereskedők a forgalom hanyatlásáról jogosan panaszkodnak. A triest-i kereskedő látja azt, hogy körülötte az illető kormányok segítségével a Triesttel versenyző kikötők mily szépen fejlődnek, ellenben az osztrák emporium azok mögött visszamarad s ez a tudat bátorlatanná teszi.

A közlött példák közül, összehasonlítás végett, Hamburg és Fiume összforgalmát említtük fel. Hamburg 117,137,361, az 1886. évi 109,109,962-vel szemben; Fiume összforgalma 12,807,721, az 1886-ik évi 11,936,933, az 869,780 m. vagyis 7.286 százalék emelkedésnek felel meg; míg ellenben Triest összforgalma majdnem két százalék kevesletet mutat.

És hogy Triest, a szomszédos Velence és Fiumével szemben mennyire hanyatlott, még inkább megvilágítják a következő adatok, melyek egy nagyobb időszakot felelnek. A quinquennium kezdetétől, vagyis 1883-tól fogva az 1887-ik év a súlyösszeg százalékában ilyen emelkedés, vagy hanyatlás tünik fel:

	Fiume Triest Velence százalék
Összforgalom:	+ 16 820 × 3 115 + 30 507
Szarazföldi forgalom:	+ 9 564 + 0 433 + 21 949
Tengeri forgalom:	+ 23 328 + 5 611 + 39 724
Szarazföldi bevitel:	+ 13 695 + 1 663 + 1 988
" kivétel:	- 2 773 - 2 517 + 39 840
Tengeri bevitel:	+ 44 272 + 3 134 + 40 772
" kivétel:	+ 15 869 + 7 067 + 34 064
Összes bevitel:	+ 22 142 + 2 257 + 25 610
" kivétel:	+ 11 717 + 4 256 + 38 679

Tehát míg Triest tengeri forgalmi emelkedése hat százalékot sem ér el, addig ez Fiumével több mint 23 százaléka, Velenczénel pedig majdnem 40

százaléka emelkedett. A quinquenniumban Triest összforgalma csak három százalékkal, Fiuméé már majdnem 17 százalékkal, Velenczénel 30¹/₂ százalékkal, Genuánál pedig 48 százalékkal emelkedett a súly-mennyiség.

Consuli jelentések. *Brazília.* A rio de janeiro főkonsul 1889. év II. negyedéről szóló jelentése. Beviteltett április 1-től június hó végeig: liszt az osztrák-magyar monarchiából 9.415 hordóval és az észak-amerikai Egyesült-Államokból 95.067 hordóval. Továbbá:

	Adria- gözosok az osztrák-magyar monarchiából	Lloyd- gözosok monarchiából
papiros	42 láda	8 bál
papirosáru	2	—
könyvek	2	—
bűtor	12	—
ultramarin	10	—
likőr	107	20 láda
bab	—	100 zsák
sőr	—	332 láda
aczel	100	50
gyertya	—	1
búza	19.652 zsák	2.908 zsák
ásványvíz	160 láda	—
cognac	5	—
pamutáru	10	—
bor	2	—
makaroni	100	—

és 1.015,600 kg. alla rinfusa.

Ipazsikkaink nagy része közvetlenül uton került bevitelre; czélserű volna, ha kereskedőink a brazilaiakkal inkább közvetlen összeköttetésbe lépnek.

Görögország. (Piraeus-Athen, 1889. augusztus.) Az apró-szőlő szüret véget ért; a termény minősége kitünően mondható, de mennyisége körülbelül 15%-kal a tavalyi mögött marad. A patrisi fajtából 1.000 velencei fontnak (1 velencei font = 480 gramm) ára 160—175 frank; vidéki árú pedig 150 frankon kél. Nagyobb mennyiségű aprószőlőt szállítottak a hóban Angliába s ha Franciaország bortermése nem ilyen jól ki, mint általában remélik s ennek következtében a műbor (vins de raisins secs) gyártás ismét nagyobb jelentőségűé válik, Görögországnak oda irányuló kivitele, a magas vámok dacára feledne. Miféle julius hóban a bevitel meghaladta az akkori szükségletet, e hó-kisebb volt; nevezetesen a Lloyd-gözosok bevitt osztrák és magyar árú bevitelének, és pedig: a czukoré 56.979 kilogrammal, a papirosé 10.115 k., a kötélverő árúké 5.461 k., a kartoné 9.354 kr., az üvegáruké 2.345 k., a fémáruké 819 k. A gyógyszer-, pamut- és szövétárúk, kékék, festékek,

ben is, és még fokozottabb mérvben, ha Dalmáciát magunkévá tenni akarjuk. A midőn tehát szóba hozzuk Dalmácia visszacsatolásának kérdését, mielőtt annak megvalósítására törekednénk, szerezünk magunknak arra nézve meggyőződést, hogy az elnyerendő szép kikötőket tudjuk-e majd gőzgazdasági életünkben tényezőkkül felhasználni. Ha van arra kilátás, hogy jövő nemzedékünkben meg lesz a nagy czelokra törekvő kereskedelmi szellem; hogy a röghöz való tapadás bilincseit le tudjuk rázni s a nagy nemzetközi forgalomban is a kulturálmok népeivel egy vonalon tudunk haladni; úgy egy pillanatig sem szabad haboznunk s Dalmácia visszacsatolását, mint egyik legfontosabb czélunkat kell tekintetünk. De ha ily reményeket nem szabad a jövő iránt táplálnunk, mert csupán a nemzeti büszkeség kielégítése nem éri meg, hogy a dalmát partokat visszazserezzük s ott tetemes befektetéseknek esetleg idegen czeloknak szolgálnak. Szerény nézetünk szerint csakis ez lehet a „magyar álláspont” a dalmát kérdésben.

gombok, szögek, gépek, ápróárúk, palatáblák, órák bevitel is csökkent összesen 7.789 kilogrammal. A múlt évi augusztus havi behozatalhoz hasonlítva is csökkentést tapasztalunk; csak a czukorbevitel túntet fel 43.000 kg. emelkedést.

Különféle hírek.

Gróf Zichy Ágost kir. kormányzó ma egy hete visszatért körünkbe s kedden a déli vasút gyorsvonatán ismét elutazott; e hó közepén családjával együtt fog hazautazni.

Kinevezések. *Rauch Góza* I. oszt. vámmellenőr fővám-tárnokká, *Popesku István* fővámhivatali raktárgondnok pedig I. oszt. vámmellenőrré nevezetett ki. — A m. kir. tengerészeti hatóság *Rukavina* Arthur hosszútávúrat kereskedelmi kapitányná kinevezte.

Gróf Andrássy Gyula Abbazia-ban. A „Bilancia” biztos forrásból arról értesült, hogy gróf Andrássy Gyula a napokban, több magyar főúr társaságában üdülésre Abbazia-ba jön.

A Fiumei Tanító-Egyesület V. évszázó jelentése. Az egyesület ez idő szerint 27 rendes tagot számlál. A múlt tanévben az egyesület négy közgyűlést tartott, melyeken egy pedagógiai, egy bölcsészeti és egy zenetörténelmi értekezés olvastatott fel és lett megvitatva. Alapszabályaik a múlt. Vallás- és közokt. Ministerium által f. évi febr. hó 14 én 3004. sz. a. módosítottak. Legközelebbi ülésükön kimondták, hogy mielőbb gondoskodni fognak megfelelő olasznyelvű népiszkolai tanökönyvekről. A jelentés továbbá kiemeli, hogy különösen szeretnék, ha irodalmi tevékenységre való buzdítás végett, — a többi hasonló irányú egyletek példájára, — évenként legalább egy pályakérdést tűzhetnek ki; ugy szintén kívánatosnak tartanák, ha alapszabályaik I. cikkének d) pontja értelmében a nevelésügyi népszertitéseért az eddiginél többet tehetnének. Az egyesületnek, *Erdődi Béla*dr. eltávozására óta, ez idő szerint nincs elnöke. Alelnöke *Donáth Imre*, az állami polgári és elemi iskolák igazgatója.

A városi képviselőtestület a közbejött árnepesi miatt a múlt héten nem tartott ülést.

A gyermek-menhely javára a hó 10-én tombola-játék fog rendeztetni.

Városi muzeum. *Bacich Péter* a városi muzeum gyűjteménye számára három ezüst- és két rézpénzt ajándékozott. Az ezüst pénzek között legértékesebb az, mely *Trajan* császár idejéből való. Kr. e. a 97-ik évből s a másik *Pisani* doge idejéből. 1734-ből.

Ujabb zár alá helyezés Veröczemegyében. Mint egy zágrábi újság írja, hír szerint Veröczemegye törvényhatósága utján a gyakovári püspöki erdőszék-peldájára egy másik nagy szlavonai uradalom zár alá helyezését is elrendelik.

A „Tagblatt für Fiume und Abbazia”, a melynek megjelenését — mint három hete jelöltük, — a triest-i ügyészség egy politikai tartalmu cikke miatt befiltotta, a szükséges óvadékok letévére, tegnap már mint politikai napilap, az edlignél is tetszőleg alakban és megnagyobbodva megjelent *Battara P.* nyomdájából. Szerenése fel!

A tokaji cikórlája. Az idei szüret alkalmával a Hegyalján a szőlő annyira megszárt, hogy must meg annyi az asszabor készítéséhez szükséges lett volna. Ezért a nagyobb kereskedők beregi hegyekről vásároltak mustot s azt szállították a Hegyaljára, hogy az asszabórtól töltösek. Több száz hordót szállítottak el Beregszászról e célra. Az idei hegyaljai asszabor tehát tulajdonképpen hegyalja-beregszászi asszu lesz.

A gyanúsított faköpnöveg. Múlt szerdán délelőtt 9 órakor a Via — Maccello-sarki honvédlaktanya előtt, épen mikor a század kürtöse összefutta az ellenőrzési szemlére odasereglett rezolvista

honvédeket, az a mainapság nem szokatlan jelenet játszódott le, hogy a férj agyba-főbe verte a hitese párját. A lavatoló lábában van egy faköpnöveg. Fianécz lakik benne; árva gólyamadár módjára egyedül, éjszakának idején pedig olykor-olykor, legkivált mikor bujkál a holdvilág; a vondégszerető bódéba behúzódik egy-egy vászoncseléd is, irtalomból, a remete számkivetésében önkényi osztozandó. De nem lehet: nagy a sorja. Mindennek dacára hiában bizonykolódott a kérdéses hölgy, hogy ő azt a faköpnöveget befűlőrl sohasem látta, a neki gyűrközött férj (Orhello Kismiska lehet hozzá való képest) mindegyik husángesapást azzal az argumentummal okadatolt meg, hogy faköpnöveg ide, faköpnöveg oda, most érti már, hogy hat hét óta miért eszókolta meg ma reggel először a felesége. Ez a csók lett az ámulója.

Rangos névjegy. *Radaák Alajos* Dán, arany jeggyűrű birtokos, a „Napraforgó” rendes t. ez. olvasója, inni nem belén, antiszemita és kortárs és nőül lenlő, lakom változatotom, egyéb ismeretű iratok: göndör fűrdők, csak ötös kubbakat élvezek, valamint hogy Patófiként kötszováll éljek; lovagias féltű.

Pofozkodó dandy. Nem állandó rovatunk; ez az egy vigasztalásunk megvan. A Caffè Centrale törzsvendégeit a múlt hét egyik seirokkós délutánján egy hatalmas pofonosság visszhangja riasztotta fel az újságolvasásból; a pof akkora esattant, hogy a legközelebbi érdekelt félén kívül az egyik pénzér is (a kinek az ősei állítólag nem Apád apának költöztek hazánkba.) végiggyűlölt az anyatöblön. A pofozó nevét, az *ypsilonok* iránti kegyel-tünetből kifolyólag, most az egyszerű elhallgatjuk; bár a jelen esetben az y csak talmi; a pofozott lél pedig, a kiért kár, hogy ez egyszer szerepet nem eserült bajvivő társával, a Deák-száloda pakfongbórdás sapkájából viseli, mikor — szintén mint a jelen esetben — le nem koppanták a fejébőljáról.

A menyéltérig menykő tözomszolgálatában töltött el nemrég egy derek angol pap egy egész éjszakát, a nélkül, hogy sejtelné lett volna veszedelmes helyzetéről. Egy nőrokonával utazott haza Angliába az Egyesült-Államokból. A hajón közös hálfőlkéjük volt s egyszer egy viharos éjszakán arra ébredt fel a pap, hogy rokona szörnyen szenved a tengeri hegetéségtől. Kinyitotta hát a kajut ablakát, hogy egy kis levegőt kapjanak. Ekkor azonban nagyon háborgatta valami kocogás, mely szüntelenül ismétlődő hangzott be hozzájuk, kitékintett s látta, hogy valami zsinen egy fagyoly esting le, mely egyre odacsapódik az ablakfához. Hogy a folytonos zörgésnek végét szakítsa, bevitte a poylót a kajutba s a párnája alá tette, aztán szépen elaludt. Másnap észlelte a dolgot a hajókapitány, aki jóránan nevetett. A jókedv ragadó és csakhamar a pap is nevetett. A pap rokona is nevetett; a matrózok is nevettek; mindenki nevetett. Hanem mikor a pap megtudta, hogy miféle golyót szorongatott egész éjjel, akkor elment a kedve a nevetéstől. Tudniillik a vilámhárító golyója volt az. Ha a menykő véletlenül lengett volna: akkor a pap valószínűleg csak Jozafát völgyében látja viszont szeretett rokonát.

Ma megint úres a lapod! Csupa ollózás... nincs benne semmi... — Pedig ez nem lesz másképp doktorkám, mindaddig, a mig nem te leszel a szerkesztője. Akkor aztán még a házszámok is „eredetiek” lesznek benne.

Keressk. és tengerészeti hírek.

A magyar kormány és a dunagőzhajózási társaság. A képviselőház pénzügyi bizottságában *Baross Gábor* keresk. miniszter által a dunagőzhajózási társaság ügyében adott választ a N. Fr. Pr. oly megjegyzésekkel kíséri, melyekből kitünik, hogy a lap nem tartja többé opportunusnak, fentartani eddigi ridég álláspontját a magyar követelésekkel szemben. Az idézett lap elismeri, hogy a miniszter azon kijelentése, mikép a magyar kormánynak törekednie kell befolyásolni az alsó-dunai tarifákat, nem kifogásolható. A N. Fr. Presse egyébként még mindig azt reméli,

hogy a dunagőzhajózási társaság kérdésében a magyar kormány az osztrákkal együtt fog megoldást keresni.

Az osztrák-magyar bank főtanácsa tegnapi ülésén az intézet mostani helyzetére s a pénzügyi viszonyok előrelátására való tekintettel nem tartotta szükségesnek azt, hogy a kamatlábat felemelje. A bank költsön-üzlete az utolsó héten csak három millió forinttal nagyobbodott, s a bank pénztárába e hó utolsó hetében mintegy 19 millió forint fog befolyani. Az első körülményről fogva a bank adómentes tartálka a legközelebbi kimutatásban 22.5 millió forinttal fog szerepelni, a másik körülmény következtében pedig a bank nagyobb igényeket is ki fog tudni elégíteni. Ily körülmények közt a kamatláb felemelésének szükségessége nem fogrogenni.

A budapesti keresk. és ipar-kamara múlt hó 28-án tartotta ülését, melyen Kochmeister Frigyes br. elnök a napirend érdemleges tárgyai előtt jelentést tett a kereskedelemügyi miniszteriumban tartott kamarai értekezletről. Továbbá jelenti az elnök, hogy a miniszter leirata szerint *Ludenberg* német birodalmi v. követségi tanácsos a *fiumei* német alkonzulatus ideiglenes vezetésével bízott meg. Tömdomásul szolgált a miniszter leirata a postatakarékpénztár ügykörének a cheque és clearing forgalommal kiegészítése tárgyában. A kereskedelemügyi miniszter a vándoripar gyakorlatiának szabályozási tárgyában készített törvényjavaslatot a kamarának véleményadás végett megküldötte. A kamara kereskedelmi osztálya erre vonatkozó jelentésében előadja, hogy azok a nagyszámú panaszok, melyek a vándoripar miatt évek óta nyilvánulnak, csak kis részben irányulnak a tulajdonképpeni házias ellen, mely az ország egyes vidékein a nép szükségleteinek kielégítésében még mindig hasznos szolgálatot tesz, ott pedig, a hol arra többé szükség nincsen, t. i. a nagyobb városokban, a fenálló szabályok alapján eddig is meg volt tiltható s tényleg meg is tiltott. A panaszokat főképp az olyan utazó ügynökök eljárása idézte elő, a kik akár mint valamely cégnek speciális megbízottjai, akár többek megbízásából utazván, nemcsak kereskedőkkel és iparosokkal, hanem házról házra járva, közvetlenül a legutolsó fogyasztóval lépnek érintkezésbe oly e célból, hogy minták alapján vagy minták nélkül is megrendeléseket gyűjtsenek.

Zónatarifa az osztrák állami vasutakon. Az osztrák állami vasutak tanácsának legutóbbi bizottsági ülésén dr. Ruzs e tanács tagja az indítványozta, hogy az állami vasutak személy-tarifáját zónatarifa életbe lépéséig legalább 33 százalékkal leszállítsák s a többi díjmértékeket megszüntessék, kivéve azokat, melyek a) valamely vonalnak rendkívül gyakori használatából legálább felélenként kiállítandó utazási jegyek-től függenek s e) a melyekben az udvari és állami hivatalnokok és a katonatisztek részesülnek. A bizottság Ruzs indítványát többek pártól hozzájárulással után nagy többséggel fogadta s hozzáfűzte az államvasutak tanácsának teljes ülése elé terjeszti. Ruzs indítványa szerint a reform, ha elfogadják, jövő évi május 1-én lép életbe.

A hajóforgalom az Aldunán, mint Zimonyból jelentik, nagyon ének, különösen a magyar államvasutak által kreált hajózási mutatól rendkívül kedvező eredményt. A kivétel többnyire s őszállítás Bulgáriába és épületta; vissza felé pedig szerb sertéseket szállítanak Zimonyon át Kőbányára. Ez a helyzet annyira emelkedett, hogy a preliminált mennyiség már megköszeresedett, mert közel 12.000 darab sertést szállítottak Szerbiából Zimonyon át. Jelöl annak, hogy az orosz gőzhajózási társaság el van határozva a jövő évi hajózási évadban bejárni az Aldunát, szolgálhat az a körülmény, hogy a társaság egy képviselője már hosszabb ideje beutazza az alsó Dunát és a Száva hajózható részét s tanulmányokat tesz állandó ügynökségek létesítése érdekében.

Hajókécs. A „Queswa” nevű folyamgőzös nem messze Kingstontól (Ontaris) ismeretlen okból kigyúlt és elégett. Husz ember odaveszett. A hajó kapitánya is a szerencsétlenség áldozata lett, mert annyit kiakarta menteni a lángok közül s behatolt a hajó belsejébe, honnan nem tudott többé visszatérni.

Vasut-összeütközések Olaszországban. Rómából táviratozzák, hogy a legutóbbi 23 nap alatt, nem kevesebb mint hét összeütközés történt az olasz vasutakon s összesen nyolcz ember pusztult el, 48 pedig súlyosan megsebesült. Az olasz kormány vizsgálatot indított s ennek folyamán kint, hogy a folyvást szaporodó vasuti vonalokon nincs elég személyzet s e mellett még a berendezés is a leghiányosabb. Így hát az ellenőrző hatóságokat terheli a nagy felelősség.

Tűz a tengeren. Egy new-yorki kábel-távirat jelenti, hogy a „Harrogate” gőzhajón Savanahból Revalba menet a nyílt tengeren tűz ütött ki. Az óriási hajó gyaprotot szállított s a gyúlékony anyag rövid idő alatt lángban állott. Az egész hajó legénységének kétségbeesetten dolgozott a tűz eloltásán, a mi csak hosszú és föltöbbször nehézmunka után sikerült. De így is ezer-negyszáz köteg gyapot lett a tűz áldozatává.

Közgazdasági reform-indítványok Németországban. Richter, Schrader német képviselők és társaik több fontos reform-javaslatot terjesztettek a német birodalmi gyűlés elé. Mindenképp indítványozták, hogy a birodalmi gyűlés határozza el a kancellárnak felkérését arra, hogy a szén drágaságára való tekintettel azonnal vizsgálta meg, vajon az ipar- és a mezőgazdaság érdekében nem volna-e a tarifák általában leszállítandók s a magasabb tarifák, melyek a külföldi szén bevitelét akadályozzák, mellőzendők. Indítványozták továbbá, hogy az 1883. évi július 1-én kelt ipari rendtartás olyképp módosíttassék hogy határozatait a bánya- és a szénipar vonatkozású jogszabályait és indítványukat pedig az állami szén, malacok és a friss sertés húsvámjának megszüntetését ösztözzék.

Tengerentuli posta. A „Fasana” hadi hajó november 16-án Rio Janeiroba, az „Aurora” hadi hajó november 18-án Calcuttába, a „Saida” hadi hajó november 19-én Palermba indult. A „Fasana” decz. 11., az „Aurora” decz. 15., a „Saida” nov. 24-én érkeznek rendeltetési helyére.

A szénkéneg ezental, a földmivelési miniszternek az orsz. gazdasági egy-sülthez intézett leirata szerint 24 ft. helyett 15 ft-on fog forgalomba hozatni. Nevezett egyesület kérvényezni fogja, hogy a miniszter vagyonelvonl embereknak a szénkénegben való ingyen részvételére tárgyában intézkedjék.

A fillokszera pusztításai által előidézett, minden oldalról jövő panaszok a képviselőház pénzügyi bizottságának ülésében is visszhangra találtak. Bármenyre sajnálandó is az az óriási kár, melyet a rovar-háznak okozott, mégis rá kell mutatnunk, hogy a szőlőbirtokosok nagy része nem jár el elegendő körültekintéssel és a fillokszera ellen távolról sem védekeznek oly mértékben a mint az lehetséges és a miről nemcsak Franciaország példája, hanem Magyarország is néhány eset tanuskodik. Hogy mily biztos sikerrel lehet a fillokszera veszélyét leküzdeni, a következő két példa mutatja: *Kerkapoly* egyetemi tanár a budai hegyekben levő kiterjedt szőlőt képes volt, teljesen inicitált kertek közepett zolden és dusan termő állapotban tartatni. Évek óta kizárólag azt a módot követi, hogy valamennyi tőt, még ha ezek nem is látszának megtámadva, évenként szénkéneggel kezel, minden hold szőlőre egy métermázs — *Jókai* Mórnak a Svábhegyen van — szintén teljesen elpusztult kertek között — nagy szőlőskert-komplexuma, melyet virágzó és gazdagon termő állapotban az által tart fenn, hogy már évek óta, mielőtt valamely tőt gyanusnak látott, nem várb be előbb ennek elpusztultát, ugy ezt, mint a közel es szőlőtöket is teljesen eltávolította és amerikai szőlővesszőkkel — melyeket később megnevesített — pótolta. Egész kertje ezen eljárás kö etkezésében már teljesen új tökékekkel van elátva, az évi termés ugyanannyi maradt, a költségek aránylag csekélyek voltak és Jókainak fillokszeramentes szőlője v. n. mely bőven terem. Mint ebből látható, van két olyan jó methodus, melyek biztosan célra vezetnek.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága a fővárosba érkező közönség kényelmére intézkedett, hogy az utasok podgyásza a pályaudvaron alkalmazott vasuti hordárok által kívánatra mérsékelt díj mellett házhoz szállíttassék.

Az osztrák és a magyar gazdák hadseregellátási szövetezete. Egy hadseregnek közvetlenül a gazdák által eszközölt ellátása nemcsak Magyarország gazdáközönségének egy részénél, mint a hogy a mozgalom elemesei emliteni szeretik, képezi

törékvés tárgyát, leginkább illusztrálja az, hogy az osztrák tartományok egyik legmozgékonyabb és legnevesebb közgazdája *Wrede* Alfréd Frigyes herceg, több gazdasági egyesület elnöke, a napokban Budapesten járt és tanácskozással folytatott a magyar gazdák hadseregellátási szövetezetevel abban az irányban, hogy az osztrák gazdákkal együttműködve, a közvetlen ellátás elvét minél nagyobb mérvben érvényre juttathassák. A tanácskozások gróf *Audassy* Aladárval, a szövetezete elnökével folytat s minden valószínűség szerint rövid idő alatt eredményre is fognak vezetni, ugy, hogy a közös akció még az ősszel megkezdhető lesz. A tárgyalások Bécsben november hó elején fognak folytatanni, ugy, hogy esetleg különösen a csehországi gabnasművelés fedezésére még az idén mind az osztrák, mind pedig a magyar gazdák közösen pályáznak. A szövetségekbe lépett gazdasági egyesületeknek november hó 18-án gr. *Dassow* Aurél elnöklete alatt tartandó nagygyűlésén szintén tárgyalva lesz a hadseregellátás kérdése és a gazdák körében már előre is nagy érdeklődést keltett propositiókat hivatalosan is megkezdte a szövetezete az ország minden vidékére kiterjeszteni. A folyó évi szükségletek Pozsony, Komárom, Budapest, Nagyvárad, Arad és Temesvára nézve november elsőjéttől 7-ig tartanak; felhívja tehát a szövetezete ez uton is a gazdákat, kiknek rosz- és szabkészetük van, hogy azt a szállításokra minél előbb bejelenteni sziveskedjenek a szövetezete ügyvivőségénél: Budapest, Köztelek.

Egy második Jungfrau-vasuti terv. — A minap emlékeztünk meg e helyen Köchlin mérnök tervéről, ki a Jungfrau ormáta vasutat szándékozik építeni. Most Bernből azt távirják, hogy e merész terv kivételével egy másik vállalkozás is foglalkozik. Ez *Trautweiler*, a Brünig-vasut mérnöke, ki már benyújtotta kérvényét az előmunkálati engedély iránt. Terve egy négy osztályra osztott csomagutazási terv. A vasut a hegy csúcsföldalatti lenne. Az építési költségeket *Trautweiler* 57, millió frankban iranyozza elő. A menetár 65 frank volna, nagy forgalom mellett esetleg csekélyebb. Ha évenként 8000 személyt használná az örök hóval borított hegy csúcsára építendő vasutat, ugy a befektetési töké két százalékol jövedelmezne.

Posta és táviradegédtsizti tanfolyam. A kereskedelmi miniszter a m. kir. posta és táviradnál a kezelési szolgálatra alsóbb fokozatban 500-tól 700-orig emelkedő évi fizetéssel és a szabályszerű lakpénzzel a XII. díjosztályban alkalmazandó posta és táviradegédtsizti kiképzésére Budapesten f. évi december hó 1 sejtől kezdve hat hóra terjedő tanfolyamot nyit. E tanfolyamra halgatókul felvételtnek: 1. első sorban az 1873. évi II. tcz. 5. § értelmében kisebb hivatalnokai alkalmazásra igazolvánnyal bíró kizsolgálat katonai altisztek; 2. postamesteri vagy kiadói minőségben kifogástalanul szolgált oly férfiak, kik a gimnázium, reálskola, s polgáriiskola negyedik osztályát, vagy más iskolák megfelelő osztályát, katonánknál, kik az altiszti iskolát végezték; 3. végre a minősültséggel bíró más férfi jelekvezők. A pályázati hirdetményt a Budapesti Közlöny múlt száma teljes szövegében közölte.

Negy bukás Oroszországban. Moszkvából táviratilag jelenti, hogy a Vagurin Péter-féle bankház tegnappelt csődöt mondott. A passzívák egy millió rubelre rúgnak.

Hadihajók papirokból. A német haditengerészeti hatóságok nemrég érdekes kísérleteket tettek papirokból készült hadihajókkal, melyek rendkívül ruganyosoknak és nagy ellenállásra képeseknek bizonyultak. Az egyik hajó hátsó részén annyira dinamitot helyeztek el, mely elég volna a legnagyobb pánccel-koösszus felrobantására. A kísérletek, a mennyire a hir eddig kiszivárgott, elég jól sikerültek.

A hajóépítési ipar Angliában 1888-ban. Mindenfelől hangzik a panasz a kereskedelmi tengerészeti pangásáról. Ily súlyosdáról azonban Angliában nem panaszokdhatnak, ahol a hajógyárak 1888-ban annyi megrendelést k-pak hogy nem lévén készletben elegendő aczélemez, hogy a kontinensről is kénytelenek voltak hozatni. Az Anglia számára épült új hajók 760.440 tonna tartalmat képviseltek más nemzetek különösen Németország és Norvégia számára mintegy 200.000 tonna. Részt mint már használatlan töröltetett, részt a külföldnek eladott 548.550 tonna. Legtöbb hajó épült a Pleyde partján (Glasgowban és szomszédságában) t. i. 301; egész Angliában pedig 603, ezek közül 138 hajó a külföld számára

A Vaskapu szabályozása. A kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy a Grestenből Szviniczáig terjedő Dunaszak-

szon, a mederszélvényezési akadálytalan végrehajtása céljából a hajózásnak ideiglenes korlátozása végett teendő intézkedéseknek megállapítása iránt helyszíni tárgyalás e hó 21-én Szviniczán meg is tartott.

Osztrák hajó-ipari felügyelők. Az osztrák keresk. miniszterium rendelete szerint, az osztrák belvizeken üzőtt hajóiparra ipari felügyelő fog kineveztetni Bécs székhelyrel.

Ujonnan megnyitott japán kikötők. A japán kormány igen fontos építést tett ismét az idegen kereskedelem érdekében. Ugyanis egy császári rendelet értelmében Japánnak *Kilencz* kikötője nyitlatott meg a külföldi kereskedelem előtt, csak hogy némi megszorításokkal. A kikötők ezek: Jokohama, Shimorosi, Hakato, Moji, Kuchinotsu, Karatsu, Abisumi, Fushigi és Otaru.

Az erdősítés érdekében a földmiv. kir. miniszterium a következő felhívást bocsátotta ki az erdőbirtokosokhoz:

Azon erdőbirtokosok, kik az 1879. évi XXXI. t. cz. 165 §-ban megjelölt kopás és futóhomok területeken a jövő 1890. évben erdősítési szándékoznak, s e célból az állam részéről csemetékben ingyen részesülni kívánnak: felhívjuk, hogy abbéli, a rendelkezésre álló csemete-mennyiség határáig s a jelentkezés sorrendje szerint teljesíthető 50 kros bolyeggel ellátandó kérelmeket annak megjelölésével, hogy mely község határában, hány katastrális hold nagyságú, mely tulajnemhez tartozó területet, mely fajból álló és hány éves csemeték-ök öhahtanak beültetni s továbbá, hogy a csemeték mily czim alatt, mely vasuti állomásra s a következő tavaszon, avagy ösön küldendők-e, a folyamodó lakhelyének pontos megjelölése mellett, legkésőbb f. é. december hó végéig ezen miniszteriumnál adják be s azt, hogy a kérdéses területnek közgazdasági szempontból való beerdősítése szükséges, akár az illető közigazgatási erdészeti bizottság elnökének, akár a kir. erdőfelügyelőnek iratával igazolják. A csemeték árát s azok csomagolási költségét az országos erdei alap fedezi, míg azoknak gyors árú szerinti szállítási díját, melyre nézve a hazai vasutak mérséklést engedélyeztek, az átvétel alkalmával a jelentkezett erdőbirtokos viseli. Figyelmeztetnek az illető erdőbirtokosok, hogy a kérvények benyújtására megszabott határidő megtartása, valamint a fennebb megjelölt adatok beszolgáltatása és az erdősítés szükségességének igazolása ugy a kérelem lehető figyelembe vétele, mint a csemeték kellő időre való megküldése érdekében elkerülhetlenül szükségesek.

Tojasküldemények nyers szállítása és borküldemények kedvezményezése. A kereskedelmi miniszter tojasküldemények érdekében elrendelte, hogy a tojasküldemények elromlásának megakadályozása céljából azok nemszak a magyar államvasutak vonalain, illetve az e célra kijelölt gyűjtőállomásokig a lehető leggyorsabban szállíttassanak, hanem hogy a többi vasutaknál tetemesnek lépések a szóban levő küldeményeknek az ország határára túl leendő gyors továbbítása érdekében. E kérdés ennek folytán a magyar államvasutak indítványára a németalföldi, belga és rajnai kútelékeknek legközelebb Berlinben tartott értekezletén tárgyalatott oly eredményre, hogy a többi vasutak is az e tekintetben szükséges intézkedések megtételére hajlandóak nyilatkoztak. Ugyanezen az értekezleten elfogadták a magyar államvasutak azon további indítványát is, mely szerint lakodalmi, illetve palackokban szállított borküldemények is, ugyanazon kocsiakománnyok után való kivételes köteléki díjtételek alapján szállíttassanak, melyek hordókban eladásra került borküldemények után fánálnak.

Felölös szerkesztő: *Mocs Zsigmond.*
Társ-szerkesztő: *Cs. Papp József.*

Könnyű kereset
Tőke és kockázat nélkül
 érhető el **mindenki által**, ki a megengedett sorsjegyekre törvényesen kiadott részletek eladásával **magas jutalék mellett** kíván foglalkozni. Ajánlatokat elfogad:
Az „Első Magyar Iparbank“ váltóüzlete
 Budapest, IV. ker. Deák Ferenc-utca 5. szám.

Pénzt
 sorsjegyekre, értékpapírokra, bank, zálogjegyekre, vidéki takarékpénztári részvényekre, részletvekre, arany- és ezüstpénzneműekre bármily összegig olcsón ad

Lőry J.
 banküzlete
 Budapest, IV., hatvani-utca 17.

„ADRIA“
 Magyar tengeri hajózási részvénytársaság.

1889. November havában az alant felsorolt első osztályú gőzhajók (vagy más póthajók) fognak Fiume a nyugot-európai és amerikai kikötők között közlekedni, ha csak rossz időjárás vagy előre nem látható körülmények a meneteket meg nem akadályoznák:

	Gőzös	1889 November
Leith	„B. Kemény“	1-10
Liverpool	„Palmyra“ (Cunard Line)	1-10
Hull, Newcastle o/T	„Chicago“	1-10
Bordeaux, Bayonne	„Stefanie“	10-20
Leith	„Szápary“	10-20
Bordeaux	„Adria“	10-20
London	„Durham“	10-20
Rouen	„Jóka“	15-25
Glasgow	„Tibor“	15-25
Rio de Janeiro, Santos	„Szőchenyi“	20-30
Glasgow	„Zichy“	20-30
Liverpool	„Saragossa“ (Cunard Line)	20-30
Fiume	„Durham“	25/X-5/XI
„	„Saragossa“ (Cunard Line)	25/X-5/XI
„	„Hispania“ (Anchor Line)	1-10
„	„Rosario“	10-20
„	„Tisza“	15-25
„	„Winstead“	15-25
„	„Tarifa“ (Cunard Line)	15-25
„	„Scotia“ (Anchor Line)	15-25
„	„Matkovits“	20-30
„	„	20-30
„	„B. Kemény“	20-30
„	„Leith“	20-30
„	„Wm Bailey“	25/XI-5/XII
„	„Palermo“	25/XI-5/XII

A már életbe léptetett vagy még alkalmazandó veszfelezési intézkedések következtében történhető járat elmaradásért, vagy a fentemlített gőzösök későbbi indulásáért a társaság felelősséget nem vállal.

FIUME, 1889. október hóban.

Kiadótulajdonos: MOCS M.

Fiume
Hôtel Deák
 Újoman berendezve alulírott által 1887. augusztus 1-én átvetetett.
 Pompás fekvés. A vasuti állomás és a tengeri kikötőhely közvetlen közelében, újoman díszített berendezett **Concert-tánc- és étkezőtermekkel**, valamint kellemes árnyas kerttel.
 Kényelmesen berendezett szobák és lakosztályok olcsó árak mellett, szigorú pontos szolgáltat, kitűnő italok, bécsi és magyar konyha, melyek a t. közönségnek rendelkezésére állanak.
 Hosszabb tartózkodás mellett teljes ellátás egység szerint kapható.
 A vasuti étkező termet ugyan csak alulírott bírja.
 Mély tisztelettel
Heim Frigyes, szállodás.
 Si parla italiano. — Itt magyarul is beszélnek. — On parla français. — English spoken.

Lőry szálloda és étterem
Fiume legszebb terén
 Olcsó és szép szobák
 kitűnő bor sör és gulyás.
 A szálloda és étkező terem bérlője:
Gedlitzka Vilmos
 Fiume (Adamich-ter)
 Omnibus közlekedés minden vonatához.

STERNBERG ARMIN
 legnagyobb hangszerkészítési ipartelepe
 Budapesten, VII. Kerepesi út 36 sz.

Mindenemű saját készítményű zenekari és műkedvelői hangszerek gazdagraktára. Legjobb minőségű czimbalmok. Hangszerek alkatrészei és kellékei, valamint legjobb belföldi és olasz hangversenyhangok nagy választékban. Szilárd szerkezetű harmonikumok. A legújabb mechanikai szalonhangszerek: Ariston, Herophon, Orpheus (zongora szerkezetű) Symphonion (acélműszerkezetű), és ezek hangjegyeinek óriási tárháza. Legújabb Phönix, acélszöngy, czechtákkal, teljes hosszúságú zenedarabokkal.
 Mindenemű hangszerek javítása pontosan teljesítetik és ócska hangszerek becséreltetnek.
 Nagy képes hangszer-árjegyzék kivanatra, ingyen és bérmentve. Harmonikáról külön árjegyzék jelent meg.
Bihari hegedűje. Még 1698-ban készült a nagy Stradivari cremonai mester műhelyében egy remek hegedű a honnan sok kézen keresztül jutva, I. Napoleon egyik ezredesének, Dubois Rolandnak birtokába került. Az ezredes Napoleon bukása után Svájcba vándorolt ki és onnan a család egyik tagja Magyarországra jött, magával hozva erekyé gyanánt a hegedűt is. Az illető elszegényedett s özvegye a hegedűt Biharinak, a híres magyar czigányprimásnak adta el. Azóta ismét sok kézen fordult meg a szász fa, híres m. sterek és a legelső czigányprimások játszottak rajta. Végre a múlt hetekben Sternberg Armin budapesti hangszergyárosnak adták el, a kifőlcsek a múlt napokban vette meg Mihailoff orosz hegedűművész, moszkvai zenetanár 6000 forintért. A sok gazdát cserélt negyednek a mint moulani szokás, áratat teljesen rendben vannak s egész csomót képeznek. Maguk ezek az elsőrangú tákták is nagy értékek.

FAIRBANKS-MÉRLEGEK
 Az egész világon a legtökéletesebbnek ismert mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks mérlegek számos rendszernek, rendkívül érzékenyek és tolosúlyyal vannak ellátva.
 Tartósság, pontosság és könnyű kezelésüknel foyaz összes világkiállításokon első díjat nyert legkitűnőbb mérlegek.
 A jutányos árakban — melyek súlyokkal számított tizedes mérleg áránál nem magasabbak — a hitelítés, csomagolás és vasutara való feladás költségei befoglaltatnak. Gazdasági szeker- és zsák-mérlegeink, valamint marhamérlegeink a legkedveltebb mérleg-szerkezetek. Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.
 Cim: Osztr. magy. Fairbanks-társaság mérleg- és gépgyára. Ihen Block vezérigazgató.
BUDAPEST, Andrassy-ut 12.
 Árjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a központiroda: Gyár: Ujpest — K. Megyer.

Üzlet megnyitás.
A FIUMEI ELSŐ FÉRFIRUHARAKTÁR
 az Adamich-terén. Koller-féle ház, első emelet (az „Európa“ kávéház mellett) megnyitott.
 Alulírott tisztelettel értesíti a mélyentisztelt közönséget, hogy raktárámban a legjobb minőségű **angol gyapjú- zövecek, kammgarn, monteniag, coachman, hód, caeviot** — kaphatók, a legújabb divat szerint téli kabátok, őszi felöltők és **teljes férfi-öltözetek** rendelhetők. Üzletemben készítették továbbá a cs. és m. kir. honvéd hadsereg bármely fegyverneme, valamint egyletek, társulatok, rendőr- tisztviselők, ajtónállók részére teljes **disz- egyenruhákat**.
 Bármilyféle ruha-felszerelések kaphatók dúsan berendezett üzletemben. Valamint szalon-, diszpolgári- és sétatöltözetek.
 Tisztelettel
STÄRK K. gondnok,
 férfiruha-készítő.

BATTARA P. kö- és könyvnyomdája.